

VILJAN ATT TRO PÅ DET SOM ICKE ÄR

Revolutionära tankar om Gamle *Noa* och hans ark, Syndafloden, vår jords tillblivelse och ”intelligenta designers” i både väst och österled

av

Mats Parner

”Ett halvt vetande riskerar tyvärr att bli mer framgångsrikt än ett helt. Det ‘halva vetandet’ uppfattar nästan allting som betydligt enklare än vad det är och kan därför te sig mer begripligt och mer övertygande.”

(Friedrich Nietzsche, 1844-1900)

☒☒☒ Under rubriken ”Mått, mynt och vikt” i min åldriga konfirmationsbibel inhämtar man att en ‘hebreisk aln’ i runda tal är lika med ½ meter. Hos en fullvuxen individ motsvarar detta avståndet från yttersta fingerspetsen ut till armbågsvecket.

Nyligen önskade jag av olika skäl en precisare måttangivelse än den halva metern och gav mig därför ut på näthavet med gott hopp om att kunna snärja den irriterande halvan och justera den uppåt eller nedåt. Det gick helt enligt ritningarna. Beskeden skiftade visserligen en aning, men det värde som mer än andra tillfredsställde mitt ordnings- och siffersinne skrevs 7/16 m eller, i decimalform, 0,4375 m.

Emellertid visade det sig att nästan samtliga nätartiklar om alnar med sant hebreiska förtecken behandlade den ytterligt specialiserade vattenfarkost, arken, som *Old Man Noah* lät konstruera efter detaljerade anvisningar från Herren för ca 5000 år sedan, möjligen ännu längre än så. Det beror på att arkens exakta dimensioner har nedtecknats i just hebreiska alnar i Bibeln: närmare bestämt skulle hela bygget i sjö- och fullvärdigt skick vara ”trehundra alnar långt, femtio alnar brett och trettio alnar högt” (1 Mos. 6:15).

Med andra ord hade arken en jättelik skokartongs form och de approximativa måtten 131 x 22 x 13,1 m. Den tillverkades av äkta cypress – vilket försvenskats till ”furuträ” i Karl XII:s bibel –, penslades in- och utvändigt med jordbeck, utrustades med ett antal kammare och delades in i tre olika etager. Arbetsstyrkan måste ha spänt sina krafter till bristningsgränsen. Ja, faktum är att det skulle dröja ända till mitten av 1800-talet, innan framgångsrika herrar i rederibranschen lyckades tangera det ‘arktiska rekordet’ och sjösätta lika väldiga havsfarkoster som gamle Noa och hans anförvanter gjorde.

Till saken hör också att pionjärerna jobbade under hård tidspress. Enligt arbetsgivarsidan, Gud fader i himlen, skulle nämligen hela jordytan inom kort översvämmas av ett lika intensivt som långvarigt regnväder med påföljd att allt levande, både djur och människor, skulle förintas och förgöras av de skummande och vredgade flodvågorna – utan misskund. ”Allt som existerar på jorden skall förgås” (1 Mos 6:17).

Vadan så obevekliga straffåtgärder, undrar den vetgirige. Det är ingen enkel fråga, men en god del av svaret ligger närmare till hands än man gärna tror. Lydnadsbrotten var flagranta vid den här tiden. Gangstermentaliteten frodades, likaså maffiafasonerna, och på Vår herres rättmätiga harm kan ingen rimligen ta miste. Han fann att dåtidens arma jordevarelser brast i nästan varje upptänkligt avseende och drog sig inte för klartext: i sin himmelskalender skrev

han att ”deras hjärtans alla uppsåt och tankar beständigt voro allenast onda” (1 Mos. 6:5) och anspelade med det uttryckssättet främst på människornas rymliga samveten ... eller snarare på deras avsaknad av samveten. Nej, ingen hade gjort sig förtjänt av ett öde bättre än drunkningsdöden...

Men det fanns några signifikanta undantag: *Old Man Noah* och dennes hustru, vidare deras tre söner – Sem, Ham och Jafet – och slutligen dessas äkta hälfter (summa summarum åtta pers.). Noa var av födseln hedersman och i den egenskapen en medborgare höjd över alla misstankar. Som den enda individen i hela världen hade just Noa befunnits ”rättfärdig och ostrafflig” sedd med Herrens ögon och därför befordrats till skeppsredare. Emellertid hade den gamle inte bara sina närmaste att försörja och sörja för. Som bekant gavs Noa hela och fulla ansvaret också för djurens väl och ve och därmed för hela djurrikets fortlevnad.

Ja, sju par av alla sorters rena djur, vilda som tama, sammalunda av himlens alla fåglar, vidare ett par vardera av de ”orena” djuren – t ex kamelen, haren, svinet och klippgrävlingen (3 Mos. 11:2f) – skulle enligt känt och nådigt uppdrag beredas plats på övre eller nedre däck. Till detta kom så hela faunan av mer eller mindre dolska kräldjur och allehanda flygfän helt vid sidan av fåglarna i skyn. Snart sagt allt och alla skulle tas ombord!

Intuitivt får man en bestämd känsla av att det blev trångt om saligheten. Hur som helst började regnet trumma mot arkens enda fönster under det 17:e dygnet i katastrofårets andra månad och upphörde först efter ca sex veckor. Då var hela jorden översvämmad och skulle så förbli under överskådlig tid. I den mäktiga *Syndafloden* dränktes allt levande – utom Noa och hans brokiga sällskap.

(Alf Henriksson påpekar diskret i **Biblisk historia** (1990) att Martin Luthers '*Sintflut*' inte har någon annan betydelse än ”stor flod”; detta med synden skulle alltså vara en dramatisk touche, grundad på ett förargligt missförstånd.)

Först efter tio-elva månaders båttur blev det korp- och duvdags. Sedan förflöt ytterligare några veckor; i noga räknat 375 dygn tvangs arkens många passagerare invänta frihetens timme. Inte förrän då kunde de glädja sig åt fast mark under sulorna på en av Ararat-massivets toppar.

En rad frågor inställer sig med given automatik efter denna resumé. T ex undrar man, hur Noa och hans tre söner, eventuellt med hjälp av sina lagvigda, rent faktiskt bar sig åt för att infånga sju par storskarvar och lika många skäggdoppingar, havstrutar, berguvar, spillkråkor, tofsvipor och strandpipare m fl. Något verksamt bistånd från utomstående kunde de inte gärna kalkylera med; alla andra individer var ju ”beständigt och allenast onda”. Vidare frågar man sig, hur den tappra men numerärt så begränsade Noaklanen uppträdde på ormfronten. Att ge sig i kast med spräckliga skallerormar, amerikanska majsormar, läppkobror, javanesiska vårtormar, sju meter långa boaormar, algeriska pisksnokar, filippinska blomkruksormar o s v är ju inte bara allmänt vanskligt; det är också bokstavligen livsfarligt.

Till detta skall läggas en serie trängande livsmedels- och foderproblem. Hur lyckades folk och fän överleva i Noas ark i mer än ett års tid? Den sammanlagda areal man disponerade uppgick trots allt till endast 8000 kvadratmeter. Överdimensionerade *Nou Camp* nere i Barcelona är av ungefär samma storleksordning, och där har 22 stackars fotbollsspelare i regel svårt att samsas om utrymmet.

☒☒☒ Som 'kreationister' eller 'skapelsetroende' diagnosticerar vi de bibelläsare som tolkar precis allt i Skriften efter bokstaven. Dessa människor är handfast övertygade om att

Vår herre monterade upp jorden på endast sex dagar, *att* samma jord inte är stort mer än 6000 år, *att* alla petrifikat och fossil har sin grund i Syndafloden – och *att* berättelsen om Noa och arken är en i varje avseende helt autentisk berättelse. Hos oss i Sverige är de skapelsetroende jämförelsevis få, men i USA spelar de en viktig roll inom ”kristen höger” och uppgår till många miljoner.

Ett avgörande kliv på den absolutistiska bokstavsvägen togs för ganska precis hundra år sedan (1910) av den Presbyterianska Generalförsamlingen i Staterna. För att försvara sin tro och sina värderingar lanserade denna oförfärad generalhop fem tvingande ‘fundament’, giltiga för alla tider och för alla bekännande kristna – nämligen *tron på* 1) Jesu mirakel, 2) Jungfrufödelsen, 3) Uppståndelsen ifrån dödsriket, 4) Jesu död på korset för våra synder och, sist men icke minst, 5) *tron på* Bibeln som ordagrant inspirerad av Gud. Dessa grundvalar av år 1910 fortlever än i dag. Den nyligen avgångne George W. Bush tillhör själv inte stabskompaniet, men han logerar i dess omedelbara närhet (vilket i hög grad förklarar hans politiska gärning under de år som nu gått förlorade).

Kreationister finns av olika typer, vissa mer sofistikerade än andra, men för samtliga versioner är det förbittrade hatet mot Charles Darwin och evolutionsteorierna en gemensam nämnare. På skilda håll i USA har man spänt bågen till det yttersta (och gör så alltså) i det uttalade syftet att få skapelsetron jämställd med evolutionsläran i skolornas naturvetenskapliga undervisning.

Man vill helt enkelt att Guds eventuella bedrifter skall få chansen att konkurrera med Darwins naturliga urval på lika villkor.

Dock rör det sig här om vad som benämns ‘inkommensurabla’ (dvs icke jämförbara) storheter. I det ena fallet, i CD:s, handlar det om god och beprövad vetenskap – låt vara att darwinismen är ofullständig i detaljer –, i det andra blott och bart om trosnit och metafysiska variationer på väl kända bibelteman. Darwins grundidéer var generande enkla, men de många förgreningarna av hans teorier är oerhört komplexa.

Tyvärr har de skapelsetroende inte på allvar förmått reflektera över detta sakernas tillstånd.

I dag skulle väl nästan ingen komma på tanken att ge astrologin samma status som astronomin i universitetsvärldarna. Inte heller jämfäller vi den alkemiska guldproduktionen med organisk och oorganisk kemi. Än mindre drömmer någon om att en blivande läkares studier i cellära av ”rättviseskäl” skall kompletteras med lika ambitiösa studier av kroppsvätskorna (svarta gallan, gula gallan, slemmet etc).

Förhållandet mellan Darwins evolutionsteori och Bibelns skapelseberättelse är likartat. Några tungt vägande skäl att premiera ”det som icke är” finns inte.

☞☞☞ Jämsides med den rena bokstavstron har föreställningar om s k *intelligent design* (ID) gjort sig breda under de senaste årtiondena. Vissa ID-anhängare, dock långt ifrån alla, har tagit avstånd från Bibelns verklighetsfrämmande tidsangivelser (som Herrens sex dagar och jordens ringa ålder) men bibehållit själva grundkonceptet: det är en mycket rikt utrustad formgivare, ja en ovanligt skarpsinnig designer, som har skapat människan, djuren, all naturen. En mängd högt utvecklade kroppsdelar, t ex våra ögon och öron, är så pass komplicerade att de en gång *måste* ha skapats och levererats i skick som nya av någon utomstående – enligt ID-förespråkarna.

Beklagligt nog får vi aldrig veta något om detta överlägsna intellekts härkomst eller nuvarande uppehållsort. Icke desto mindre befinner sig ID-männen (och -kvinnorna) på marsch. I hela 15 amerikanska delstater har *intelligent design* numera en status jämförbar med evolutionsteorin i skolornas undervisning och lärs ut på samma villkor.

Inte oväntat har George W varit en av de ivrigaste förespråkarna.

Ett lika talande som tankeväckande faktum är, att ID-anhängare och andra skapelsetroende rätt allmänt uppfattar darwinismen som en doktrin eller än mer som en *politisk ideologi*. Det är att sammanblanda apelsiner och citroner. Med samma rätt skulle man kunna påstå att det svenska vintervädret säsongen 2008-09 varit odemokratiskt, vänstervridet eller ultrakonservativt. Dock finns en olycksalig pionjär i denna (förväxlings)genre. Hans namn var Trofim Lysenko, och de fatala anspråk han gjorde till sina i Stalins arktiska sovjetvälde bar omisskännlig kreationistisk prägel.

Inte heller den självlärd (men i praktiken olärd) botanisten T Lysenko begrep sig på Darwin. Men eftersom evolutionsläran ansågs oantastlig, justerade kamrat Lysenko siktet – och riktade i stället sina förbittrade angrepp mot ”neo-darwinisterna”, i första hand mot ärftlighetsforskare som Gregor Mendel (ärterna) och Nobelpristagaren Thomas Hunt Morgan (bananflugorna).

Själv tillräcklig som alltid menade Lysenko att genetiken var ett ”borgerligt” påfund! Följderna av denna horror blev ödesdiga och drabbade inte bara det sovjetiska vetenskapssamfundet; en rad andra öststater blev också lidande. Om TL:s hybris berättar neurobiologen Jesper Sjöström initierat i essävolymen **Fakta eller fantasier – Föreställningar i vetenskapens gränstrakter** (Leopard 2007). En läsefrukt bland många.

Noa med arken var som sagt en boren hedersman. Det tyckte också evangelisten Matteus, som hedrar den gamle kämpen i Nya Testamentet (Matt. 24:37f). Även den nuvarande ordföranden i ”Föreningen Genesis” (som organiserar svenska kreationister) har ett gott öga till Noa. Enligt denne ordförande gjorde de tusentals djuren anspråk blott på en tredjedel av utrymmet i arken. Därjämte var alla djur fogliga gräsätare och/eller mönstergilla vegetarianer på Noas tid. Först i ett senare skede utvecklades rovdjursbeteendet. Simalabim!

Dystert nog föredrar många människor invanda strukturer, och de tror fullt ut på det bevisligen otroliga. Kanske har det alltid varit på det sättet ... men det skulle inte behöva vara så.

Mats Parner